

ИЗВЕСТЕН И МЪРТЪВ

DEAD FAMOUS

Copyright © Ben Elton 2001

First published as DEAD FAMOUS by Transworld Publishers, part of the Penguin Random House group of companies.

© Ангел Ангелов, *превод от английски*

© Живко Петров, *дизайнер на корицата*

© Сиела Норма АД

София 2018

ISBN: 978-954-28-2613-2

Бен Елтън

ИЗВЕСТЕН И МЪРТЪВ

Превод от английски
АНГЕЛ АНГЕЛОВ

Дейвид

Професия: актьор. Зодия: Овен.

Джаз

Професия: стажант-готвач. Зодия: Лъв (на границата с Рак).

Кели

Професия: консултант продажби. Зодия: Везни.

Сали

Професия: жена портиер на нощен клуб. Зодия: Овен.

Гари

Професия: шофьор на бус. Зодия: Рак.

Мун

Професия: циркова артистка на трапец, шофьор и понякога еротична танцьорка. Зодия: Козирог.

Хамиш

Професия: стажант-доктор. Зодия: Лъв.

Уогъл

Професия: анархист. Зодия: твърди, че е всички дванайсет зодии.

Лейла

Професия: моден дизайнер и началник продажби на дребно. Зодия: Скорпион.

Дервла

Професия: лекува психологически травми. Зодия: Телец.

Убийството става на дваисет и седмия ден от престоя в къщата.

НОМИНАЦИЯ

ДВАЙСЕТ И ДЕВЕТИ ДЕН. 9:15 СУТРИНТА

– Телевизионен водещ, телевизионен водещ, телевизионен водещ, телевизионен водещ, локомотивен машинист.

– Локомотивен машинист? – вдигна поглед сержант Хупър.

– Съжалявам, грешката е моя. Телевизионен водещ.

Главен инспектор Колридж стовари дебелия папка с профили на заподозрени върху бюрото и отново насочи вниманието си към големия видеоекран, който беше монтиран в ъгъла на оперативната стая. През изминалите два часа бе гледал произволно избрани видеокасети.

Гари лежеше на зеления диван. Бутонът на паузата беше натиснат и изображението на Гари бе застинало. Ако видеото вървеше, картината щеше да е горе-долу същата, защото Гари беше в обичайната си позиция с широко разкрасени крака и стегнати мускули, докато разсеяно почесваше тестисите си с лявата си ръка.

Върху десния му глезен се рееше размазан син орел. Колридж мразеше този орел. Изобщо каква прилика, по дяволите, намираше тази арогантна и невежа буца между себе си и орела? Той натисна копчето за пускане и Гари заговори:

– Типичният английски отбор от първа лига се състои от десет идиота и една едра горила, която се мотае отпред – обикновено някой черен тип.

Колридж се мъчеше да прояви някаква заинтересованост. Умът му вече се разсейваше. Колко още глупости можеха да изговорят тия хора?

Разбира се, всички говореха глупости, но при повечето хора те просто изчезваха в празното пространство, а при тези тук оставаха завинаги. На всичкото отгоре това бяха доказателства. Той *трябваше* да ги слуша.

– ...Онова, което десетте идиота трябва да направят, е да продължават да ритат топката към горилата с надеждата, че тя ще остане непокрита и ще имат късмета да вкарат топката вътре.

Светът и преди беше чувал тези блестящи прозрения – те бяха избрани да бъдат излъчени, след като бяха предизвикали радостна тръпка у хората от „Продукция Любопитния Том“. Думите „черна“ и „горила“ в едно и също изречение щяха да се превърнат в един наистина *славен* момент за риалити телевизията.

– „Смел, провокативен и противоречив“ – промърмори Колридж под носа си.

Цитираше вестникарска статия, която бе намерил в кутията на видеокасетата, която гледаше.

Всички касети на „Домашен арест“ бяха пристигнали със съответните изрезки от вестници, прикрепени към тях. Хората от медийния офис на „Любопитния Том“ определено бяха старателни. Когато човек поискаше архива им, го получаваше.

Статията, която Колридж бе прочел, беше профил на Джералдин Хенеси, знаменитата продуцентка, която стоеше зад „Домашен арест“.

Вестникът цитираше, че Джералдин, известна на пресата като Джералдин Тъмничарката, е казала: „Ние не сме телевизия Би Би Си. Ние сме телевизия Би Пи Си – Безстрашни, Провокативни и Спорещи, и като точно такива позволяваме на света да види небрежния, несъзнателен расизъм на Гари“.

Колридж въздъхна. Провокативни? Спорещи? Що за амбиции бяха това за една зряла жена? Той насочи вниманието си към мъжа, който седеше на оранжевия диван срещу Гари, напереният Джейсън, познат като Джаз. Той беше толкова спокоен, толкова модерен, изпълнен с такава демонстративна самоувереност и винаги се хилеше, с изключение на случаите, когато се усмихваше подигравателно, както правеше в момента.

– Точно така, приятел – продължи Гари. – Няма умения, нито финес или планиране. Цялата ни национална игра се базира на стратегията на щастливия случаен удар.

Той отново намести гениталиите си, чиято форма можеше ясно да се различи под лимоненозеления сатен на спортните му шорти. Камерата го даде в близък план. Хората от „Любопитния Том“ очевидно си падаха по гениталиите, вероятно защото бяха Би Пи Си.

– Не ме разбирай погрешно за това, дете казах, че едрото момче отпреди е черно, Джаз – добави Гари. – Факт е, че напоследък повечето нападатели в Лигата са такива.

Джаз изглежда Гари по начин, който очевидно смяташе за едновременно загадъчен и заплашителен. Тялото на Джаз беше още по-добро от това на Гари и той също поддържаше мускулите си в почти постоянно стегнат вид. По ръцете му сякаш премина вълна, докато разсеяно галеше дебелия златна верижка около врата си, която висеше тежко върху красивата му, гладка гърд.

– Горила.

– Какво?

– Ти не каза „момче“, каза „горила“.

– Така ли? Е, имам предвид, че горилите са едри и силни, нали? Като вас.

Застаналата до кухненските шкафове руса хипарка Лейла, която се смяташе за супермодел, тръсна възмутено прекрасните си плитки с мъниста. Инспектор Колридж знаеше, че тя го бе направила, защото в монтираното видео, което той гледаше, камерата рязко се беше насочила към нея. Нямахше начин „Любопитния Том“ да пропусне тази малка високомерна надувка от средната класа. Колридж бързо бе започнал да осъзнава, че редакционната позиция на „Любопитния Том“ твърдо беше антиинтелектуално лицемерие.

„Смятаме себе си за „Любопитния Том“ на народа“ – беше следващият цитат на Джералдин в статията. Тя очевидно смяташе Лейла за надута кучка от средната класа, защото монтираното видео я представяше по този начин.

Колридж напусва екрана. Гледаше Джаз... искаше да гледа Джаз, но една от основните пречки за разследването му беше,

че можеше да гледа само онзи, когото „Любопитния Том“ бе пожелал да покаже точно в този момент, а целта на инспектор Колридж беше много различна от тази на „Любопитния Том“. „Любопитния Том“ се опитваше да прави онова, което те наричаха „велика телевизия“. Колридж се опитваше да хване убиец.

Сега камерата се върна отново на Гари и неговите тестиси.

Колридж не *мислеше*, че Гари е убиецът. Той познаваше Гари. Беше ступвал двайсет такива като Гари всяка събота вечер по време на дългите години, когато носеше униформа. Хората като Гари бяха еднакви – толкова шумни, самодоволни и наперени. Колридж си припомни как бе изглеждал Гари преди две нощи, веднага след убийството, когато се бяха изправили един срещу друг пред записващия полицейски диктофон. Тогава Гари не изглеждаше толкова наперен, изглеждаше уплашен.

Но Колридж *познаваше* Гари. Такива като него участваха в сбивания, но не убиваха хора, освен ако не им изневереше късметът, напиеха се или бяха зад волана на някой автомобил. Колридж със сигурност не харесваше този наперен, напопан, татуиран кокни тип, но не мислеше, че той е *зъл*. Не мислеше, че е от онзи тип хора, които биха се промъкнали до някое друго човешко същество, за да забият кухненски нож във врата му, да го извадят и след това да го забият отново *дълбоко в черепа му*.

Колридж не *смяташе*, че Гари би сторил нещо подобно. Но пък на Колридж му се беше случвало да греши преди, и то много пъти.

Нацията също не смяташе, че Гари е убиецът. Той бе един от нейните любимци. Пича Газър беше сред първите играчи, спрягани от таблоидите за победител в играта, преди тя да се превърне в истинска криминална история от реалния живот, и рядко събираше най-много гласове, когато медиите обсъждаха самоличността на убиеца.

Колридж се усмихна сам на себе си с тъжна и доста високомерна усмивка. Единствения вид усмивка, на която бе способен напоследък. Нацията всъщност не *познаваше* Газър. Хората си мислеха, че го познават, но не беше така. Виждаха само най-

добрите му черти, кратките му и весели шегги, изнервящата му способност да забелязва онези, които смяташе за сноби или умници, безмилостния и весел начин, по който дразнеше високомерната и надута Лейла, както и върха на нахалния му, къс и дебел penis, който веднъж беше забелязан да наднича изпод шортите му за бягане. Картина, която веднага се бе озовала върху тениските, продавани на пазара в Камдън Лок.

– Циклоп! Лягай долу! – беше изкрещял Гари, сякаш се обръщаше към някое куче, преди да намести нахалния си член. – Съжалявам, момичета, разбирате ли, просто не нося долни гащи. Карат инструмента ми да се поти.

Това беше всичко, което цялата нация видя от Гари – просто малки късчета от честния, прям и здраво стъпил на земята мъжага, – и общо взето затова го и хареса.

На екрана Гари (както и монтажистът, създал видеото, което Колридж гледаше) бе забелязал неопределения жест на Лейла на поученията му за расовите белези и предугаждайки реакцията ѝ на сноб и умник, беше решил да задълбае в темата.

– Вярно е! – запротестира той и се засмя на неудобството на Лейла. – Знам, че не би трябвало да го казвам, но майната ѝ на шибаната политическа коректност! Аз правя комплимент на Джаз. Черните са по-бързи и по-силни и това е доказан факт. Виж как е в бокса или на олимпийските игри. Мамка му, белите момчета трябва да получават медали за това, че изобщо имат смелостта да се състезават! При мацките е още по-лошо. Виждали ли сте как тичат черните мадами? Половин дузина проклети абаносови амазонки атакуват групово финалната лента и след това, десет минути по-късно, се появяват двойка червеноскоски от Глазгоу с костеливи задници.

Наистина смело: безстрашно, провокативно и спорно.

– Да, но това е защото... – запелтечи Лейла, знаейки, че трябва да опровергае това ужасно отношение.

– Защото какво, мамка му?

– Ами... защото на чернокожите им се налага да се насочват към спорта, поради факта, че обществото не им дава други

възможности. Ето защо те са прекомерно представени във физическите дейности.

Сега Джаз се намеси в разговора, но не за да подкрепи Лейла:

– Значи казваш, че всъщност белите момчета биха могли да победят нас, черните, в бягането и в бокса, и в други такива неща, ако не бяха толкова заети да стават доктори и премиер-министри? Така ли, Лейлс?

– Не!

– Ти си шибана расистка, маце, и това е отвратително!

Лейла изглеждаше така, сякаш щеше да се разплаче. Гари и Джаз се засмяха едновременно. Нищо чудно, че нацията предпочиташе тях пред нея. Голяма част от зрителите смятаха Газър и Джаз за своите представители в къщата – весели, прями и земни момчета. Симпатяги и супер пичове. Но Колридж се зачуди как ли щяха да се почувстват зрителите, ако им се налагаше да търпят тези момчета по двама и четири часа на ден? Да ги изтърпяват така, както се налагаше на останалите съквартиранти? Ден след ден, седмица след седмица с тяхната безсрамна арогантност, която отекуваше от стените и тавана. Колко ли дразнещо беше това? Колко ли би могъл да ги мрази някой тайно? Достатъчно, за да нападне всеки от тях по някакъв начин? Достатъчно, за да накара единия от тях или двамата да започнат да се отбраняват? Достатъчно, за да ги провокира да убият?

Но хората не се убиваха един друг, защото се намират за дразнещи, нали? Да. В действителност Колридж от опит знаеше, че го правят. Раздразнението беше най-честият от всички мотиви. Тъжни и дребнави човешки спорове внезапно и неволно се раздуваха до смъртоносни размери. Колко пъти Колридж бе седял срещу някой объркан член на семейство, който се опитва да осъзнае какво беше сторил, защото е бил *раздразнен*?

„Не можеш да го понасям повече. Просто изгубих контрол.“

„Тя ме докара дотам да го направя.“

Повечето убийства ставаха в домашни условия, между хора, които се познават. Е, едва ли можеше да има по-домашни

условия от тези в „Домашен арест“, а до времето на убийството съквартирантите се бяха опознали помежду си много добре или поне бяха опознали онази част, която другите им показваха. А това е всичко, което човек научава за някого. Тези хора на практика не правеха нищо друго, освен да говорят един с друг и един за друг във всеки момент от деня и нощта, когато бяха будни.

Може би един от тях просто бе станал достатъчно дразнеш, за да бъде убит?

Но те *всички* бяха дразнешци. Или поне бяха дразнешци за Колридж. Всеки един от тях, с техните мускулести кореми, разголени задници, бицепси и трицепси, татуировки и обици върху зърната, общ интерес към зодиакалните знаци, *безкрайните* им прегръдки и докосвания и най-вече с пълната им липса на искрено интелектуално любопитство дори към едно-единствено нещо на тази планета, което да не е свързано с тях самите.

Инспектор Колридж с удоволствие би ги избил всичките.

– Проблемът ви е, че сте сноб, сър – каза сержант Хупър, който беше наблюдавал как Колридж гледа видеото и бе проследил нишката на мислите му с такава лекота, сякаш главата на началника му беше прозрачна. – Защо, по дяволите, някой изобщо би искал да е локомотивен машинист в днешно време? Всъщност вече *няма* никакви машинисти, а само някакви типове, които натискат бутона за старт и от време на време стачкуват. Това едва ли би могло да се нарече благородно призвание, нали? Аз лично бих предпочел да съм телевизионен водещ. Честно казано, бих предпочел да съм телевизионен водещ, вместо да съм полицай.

– Вършете си работата, Хупър – смъмри го Колридж.

Колридж знаеше, че всички му се присмиват. Присмиваха му се, защото си мислеха, че е старомоден. Старомоден, защото се интересуваше от неща, различни от астрологията и знаменитостите. Дали не беше последният човек на земята, който се интересува от нещо друго освен астрология и известни личности? От неща като книги и влакове? Той бе само на четиресет

и четири години, но според повечето си служители със същия успех можеше да е и на двеста. За тях Колридж беше просто много *странен*. Беше член на „Фолио Сосайъти“*, пастор на непълен работен ден, никога не пропускаше да посети военен паметник на годишнината от края на Първата световна война и отглеждаше растения от семена, вместо да ги купува готови от някой градински център.

Фактът, че на Колридж се бе паднало да изгледа *целия* видеозапис на „Домашен арест“, да седи и да наблюдава безполезни около двайсетгодишни младежи, които живеят заедно в една къща и са подложени на постоянно видеонаблюдение, наистина беше жестока шега. Спокойно можеше да се каже, че при нормални обстоятелства едва ли имаше друго шоу в историята на телевизията, което Колридж би бил по-малко склонен да гледа от „Домашен арест“.

Той хвана дръжката на чашата от истински порцелан, която настояваше да използва, въпреки факта, че се налага да я мие.

– Хупър, когато искам мнението ви за локомотивните машинисти или по която и да е друга тема, ще ви уведомя.

– И аз винаги ще се радвам да ви го дам, сър.

Колридж знаеше, че сержантът е прав. Кой би могъл да обвини днешната младеж в липсата на трезва амбиция? В дните, когато малките момчета искаха да пораснат, за да станат локомотивни машинисти, желанието им е било да станат господари на някоя огромна машина. На някой прекрасен, пуфтящ, изпускащ пара, ръмжащ оживял звяр – чудовище от метал, което изисква умения и дързост, за да бъде управлявано с грижи и разбиране, за да бъде поддържано. В днешно време, разбира се, технологията беше толкова сложна, че никой изобщо не знаеше как работи каквото и да е, с изключение на Бил Гейтс и Стивън Хокинг. Човешката раса беше „извън играта“, както често чуваше да казва Хупър. Нищо чудно, че всичко, което младите хора искат, е да ги дават по телевизията. Какво друго можеха да правят? Той се втренчи уморено в огромните купчини ви-

* Британско издателство за класически книги. – Бел. прев.

деокасети и компютърни дискове, които сякаш запълваха по-голямата част от стаята.

– Е, да се върнем към началото. Да караме поред.

Той взе една касета, надписана: „Първи монтаж за излъчване“, и я вкара в машината.

Една къща. Десет участници. Трийсет камери. Четиресет микрофона. Един оцелял.

Думите се забиваха в екрана като юмруци, удрящи нечие лице.

Френетична, гневна рок музика придружаваше постпънк графиките и зърнестите изображения, свързани с тях.

Въртяща се камера.

Ограда от бодлива тел.

Ръмжащо куче пазач.

Момиче с гръб към камерата, което сваля сутиена си.

Близък план на разкривена от ярост уста, която крещи.

Още силен китарен звън. Още назъбени графики.

Никой, който гледаше, не можеше да има и най-малкото съмнение, че това е супер яка телевизия за супер яките. Посланието беше ясно – скучните хора да търсят забавлението си другаде, но ако сте млади, тя ви кефи и сте луди по нея, то това бе шоуто за вас.

Девет седмици. Никакви извинения. Никакъв път за бягство.

„Домашен арест“.

Приключващ взрив от стържеща фийдбек китара и началните надписи свършиха. За един последен миг къщата на „Любопитния Том“ беше празна и всичко бе спокойно. Просторно, ярко осветено и приветливо пространство с широка, покрита с плочки всекидневна, приятни общи спални, умивални и душеве от неръждаема стомана и басейн в градината.

Входната врата се отвори, през нея се изсипаха десет младежи и се пръснаха в просторната, отворена всекидневна зона.

Десет човека, които, както предварителната реклама уверяваше нацията, никога преди в живота си не се бяха срещали.

Те крещяха, пищяха, прегръщаха се и викаха: „Яко!“ отново и отново. Някои отидоха в спалните и заподскачаха нагоре-надолу върху леглата. Други се набираха върху рамките на вратите. Един или двама стояха малко настрани и наблюдаваха, но всички сякаш бяха на мнение, че най-голямото приключение на живота им току-що е започнало и те не биха могли да се впуснат в него с по-як екип.

След като ясно установи факта, че зрителите са в компанията на група купонджии, камерата започна да представя съквартирантите един по един.

Първият, който беше избран, бе един невъзможно красив младеж с нежни очи на малко кутре, момчешки черти и дълга до раменете коса. Той носеше голямо черно палто и китара. Върху лицето му се отпечата надпис. Буквите бяха направени от тухли, като стени на затвор.

Дейвид. Професия: актьор. Зодия: Овен.

– Моля, натиснете паузата, полицай.

Картината замръзна и събралите се служители на реда започнаха да изучават красивото лице на екрана, обезобразено от гневния надпис върху него.

– Професия: актьор – каза Колридж. – Кога за последно е работил?

Триша, млада полицайка детектив, която току-що беше приключила със закачането на последната от снимките на седемте заподозрени, насочи вниманието си към досието на Дейвид.

– Пантомима. Чаровния принц. Преди две Коледи.

– Преди две години? Значи това не може да се нарече истинска работа, нали?

– Точно това казва и Газър по-късно в шоуто, сър.

– Дейвид доста се нерви по този повод – намеси се Хупър.

– Нерви се?

– Ядосва се.

– Благодаря ви, сержант. Нещата тук ще се ускорят значително, ако всички говорим на един и същи език. Има ли някакво доказателство, че това момче наистина *може* да играе?

– О, да, сър – отвърна Триша. – Започнал е много добре. Дипломирал се е в РАДА* и в началото е имал доста работа, но напоследък просто не му върви.

Колридж изучаваше замръзналото върху екрана лице на Дейвид.

– Малко е свалил нивото, а? Не мога да си представя, че когато е завършвал колежа по драма, целта му е била да се появи в „Домашен арест“.

– Да, това изглежда малко отчаяно, нали?

Колридж отново погледна Дейвид. Лицето трептеше и прескачаше, защото полицейският видеокасетофон беше стар, тракаше и не харесваше спирането на пауза. Устата на Дейвид бе леко отворена в усмивка и това създаваше впечатлението, че сякаш се опитва да захапне въздуха.

– От какво се прехранва, докато върши истинската си работа и не играе роли?

– Ами и аз се чудех за това, сър – отвърна Хупър. – И трябва да призная, че не е съвсем ясно. Не е постъпил на работа, но изглежда се справя доста добре – хубав апартамент, хубави дрехи и всичко останало. Казал е на „Любопитния Том“, че родителите му са му помогнали.

– Бихте ли проверили това? Дали има дългове или краде, или продава наркотици и някой от останалите в къщата не е разбрал нещо... Е, може и да има нещо, някаква следа от мотив... – но Колридж не звучеше много убедено.

– Нали хората от телевизията щяха да са чули за това, сър? Искам да кажа, ако някой друг съквартирант е открил нещо за него? Нима те не чуват всичко? – попита Триша.

– Не *абсолютно* всичко – отвърна Хупър, който беше почитател на риалити телевизията. – *Виждат* всичко, но не *чуват* всичко – повечето, но не всичко. Понякога, когато съквар-

* Британската кралска академия за драматични изкуства. – Бел. прев.

тирантите шепнат, е трудно да се различи какво казват, а и от време на време оставят микрофоните си и се налага да им кажат да си ги сложат обратно. Освен това понякога почукват върху тях, когато говорят. Участниците в първия сезон измислиха това. Спомняте ли си Готиния Уили? Она тип, когото изгониха, защото се опитваше да манипулира гласовете? Това беше малкият му номер.

– Е, тогава няма да е зле да сме нащрек, нали? – каза Триша. – Почукване върху микрофона – много конспиративно.

– За съжаление, повечето от частите, в които не се чува, не са били запазени на диск, защото са били безполезни за излъчване.

– Е, добре – отсече Колридж. – Както обичаше да казва майка ми, смисълът на живота не е да е лесен. Следващото видео, моля. Продължаваме.

– Ей, вижте, хора! Басейн!

Джаз беше отворил вратите на вътрешния двор и се завъртя, за да обяви откритието си. Надписът надупчи хубавото му младо лице с тухли:

Джаз. Професия: стажант-готвач. Зодия: Лъв (на границата с Рак).

– Това е по-добро от Ибиса! – той изгълни малък танц в ейсид стил на ръба на басейна, докато правеше убедителна вокална имитация на едно парче в стил „дръм енд бейс“.

– Дум! Бум! Чък-чък-бум! Чък-чък-бум! Чък-чък-БУМ!

Сега едно момиче дотича, за да се присъедини към Джаз. Хубаво момиче с щастливо засмяно лице и малка обица на едната ноздра.

Кели. Професия: консултант продажби. Зодия: Везни.

– Яко! – изкрещя Кели.

– Чък-чък-бум! – отвърна Джаз.

Кели започна да подскача нагоре-надолу и развълнувано да пляска с ръце.